

Asia: VN/846/2018

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle uudeksi Ahvenanmaan itsehallintolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Ahvenanmaan itsehallintolaiksi

Viite: Lausuntopyyntö 6.7.2021 VN/846/2018

Oikeusministeriö on pyytänyt markkinaoikeuden lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Ahvenanmaan itsehallintolaiksi (jäljempänä myös esitysluonnos). Esitysluonnoksessa ehdotetaan kokonaan uuden Ahvenanmaan itsehallintolain säätämistä (jäljempänä myös lakiluonnos). Esitysluonnoksen mukaan nykyisin voimassa olevan itsehallintolain periaatteisiin perustuva järjestelmä eduskunnan ja Ahvenanmaan maakuntapäivien välisen Ahvenanmaata koskevan lainsäädäntövallan jakautumiselle säilytettäisiin.

Markkinaoikeus toteaa lausuntonaan, joka on rajoitettu yksinomaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluviin asioihin, seuraavaa.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että lakiluonnoksen 27 §:n mukaiseen maakuntapäivien lainsäätövaltaan kuuluvien asioiden luetteloon sisällytettäisiin myös asiat, jotka koskevat hankintaa (maakuntapäivien lainsäädäntövallan puitteissa).

Nykyisin voimassa olevassa itsehallintolaissa julkisia hankintoja ei mainita sen paremmin maakuntapäivien lainsäätövallan piiriin kuuluvien asioiden luettelossa kuin myöskään eduskunnan lainsäädäntövallan piiriin kuuluvien asioiden luettelosta. Kyseisen asian sääntelemättömyydestä on johtunut tiettyä tulkinnanvaraisuutta (ks. korkeimman oikeuden lausunnot asioissa OH2007/75 sekä OH2017/134).

Edellä esitetty huomioon ottaen mainitulta osin ehdotettua lainsäädäntövallan jakautumisperusteiden selkeyttämistä voidaan pitää tervetulleena. Ehdotetun sääntelyn voidaan esitysluonnoksessa todetulla tavalla katsoa vastaavan nykyisin vallalla olevaa tulkintaa, että julkisia hankintoja koskevat asiat kuuluvat maakuntapäivien lainsäädäntövallan piiriin (ks. korkeimman oikeuden lausunto 12.9.2017 edellä mainitussa asiassa OH2017/134). Markkinaoikeudella ei siten ole huomauttamista esitysluonnoksessa ehdotetusta.

Markkinaoikeus toteaa, että edellä esitetyn valossa toivottavana olisi pidettävä kuitenkin sitä, että samalla myös puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain mukaisten puolustus- ja turvallisuushankintojen osalta uudessa Ahvenanmaan itsehallintolaissa selkeytettäisiin, kuuluvatko mainittuja hankintoja koskevat asiat maakuntapäivien lainsäädäntövallan piiriin (hankintoja koskevana asioina) vai eduskunnan lainsäädäntövallan piiriin (maapuolustusta koskevana asioina).

Lakiluonnoksen 40 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi muun ohella julkisia hankintoja koskevien asioiden muutoksenhausta. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan, jos eduskuntalailla on perustettu erityinen valitusviranomainen tietynlaisten asioiden käsittelyä varten, on pykälän 1 momentissa säädetyistä poiketen valitettava Ahvenanmaalla toimivan viranomaisen sellaisissa asioissa tekemästä päätöksestä samalle valitusviranomaiselle. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi, että maakuntapäivälailla voidaan säätää pykälän 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen päätösten osalta, että muutosta on haettava valittamalla Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen, jos hallintotuomioistuimen on tarpeen olla valitusviranomainen siitä syystä, että Ahvenanmaan lainsäädäntö poikkeaa valtakunnan lainsäädännöstä. Pykälän 2 momenttiin sisällytetyn nimenomaisen rajauksen perusteella edellä mainittu ei kuitenkaan koske julkisia hankintoja koskevia päätöksiä.

Myös esitysehdotukseen sisältyvissä lakiluonnoksen 40 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan (s. 178), että hankinta-asioita koskevat valitukset käsitellään markkinaoikeudessa silloin, kun se on toimivaltainen eli kun niin sanotut EU-kynnysarvot ylittyvät. Mainituissa yksityiskohtaisissa perusteluissa edelleen todetaan (s. 178), että jos maakunta määrää hankintalainsäädännön sovellettavaksi myös EU-kynnysarvojen alittuessa, markkinaoikeus olisi lakiluonnoksen mukaan ehdoton valituselin myös EU-kynnysarvojen alittuessa.

Markkinaoikeudella ei ole huomauttamista esitysluonnoksesta edellä mainitulta osin. Markkinaoikeus pitää yleisesti ottaen hyvänä ja kannatettavana sitä, että markkinaoikeus hankinta-asioiden erityistuomioistuimena myös jatkossa olisi toimivaltainen kaikissa hankintalainsäädännön

piiriin kuuluvissa asioissa, näin myös niissä tapauksissa, joissa on kyse maakuntapäivien lainsäätövaltaan kuuluvista julkisista hankinnoista.

Jussi Karttunen

markkinaoikeuden ylituomari

Markkinaoikeuden lausunnon on valmistellut markkinaoikeustuomari Markus Ukkola.

Hanhela Elina

Markkinaoikeus - ylituomari Jussi Karttunen ja markkinaoikeustuomari

Markus Ukkola